

**AZ ÁLLAMI INFRASTRUKTÚRA-BERUHÁZÁSOK HÁTTERE ÉS HATÁSAI
EGY MINTATERÜLETEN – DUNAÚJVÁROSBAN ÉS KÖRNYÉKÉN**

**BACKGROUND AND EFFECTS OF INFRASTRUCTURAL INVESTMENTS
OF GOVERNMENT IN DUNAÚJVÁROS AND ITS SURROUNDING**

a doktori (PhD) értekezés tézisei / PhD thesis

Huszi Zsolt / Zsolt Huszi
doktorjelölt / doctoral candidate

DEBRECENI EGYETEM / UNIVERSITY OF DEBRECEN
TERMÉSZETTUDOMÁNYI DOKTORI TANÁCS / DOCTORAL COUNCIL OF SCIENCE
FÖLDTUDOMÁNYOK DOKTORI ISKOLA / DOCTORAL SCHOOL OF EARTH SCIENCES
DEBRECEN
2008.

A DOKTORI ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

1. Előzmények, célkitűzések

1.1.A téma jelentősége

Dunaújváros Megyei Jogú Város évtizedek óta készül a hídváros-kapuváros funkció maradéktalan betöltésére. Most, hogy e cél megvalósulása reális közelségbe került, számba kell venni azokat a komplex társadalmi-gazdasági folyamatokat, melyek már nem a megvalósításhoz vezető úthoz, hanem az új központi szerepek betöltéséhez kapcsolódnak.

Magyarország hagyományos közlekedési-infrastrukturális tengelyei (ÉK-DNy és ÉNy-DK) hamarosan veszítenek jelentőségükből, s mellettük számos más, hasonló rangú alternatív útvonal alakul ki, amelyek várhatóan decentralizálják hazánkat, teljesen megváltoztatva annak térszerkezetét.

A számos magyar állami (és közösségi) nagyberuházás következménye lesz továbbá, hogy átalakulnak az adott területek helyi gazdaságai, melyek a fejlesztéseknek köszönhetően rugalmasabbak és dinamikusabbak lesznek.

Dunaújváros és környéke, mint több közlekedési-infrastrukturális beruházás helyszíne, a jövőben jelentős szerephez juthat.

Kérdés, hogy képes lesz-e a vizsgált térség a jelentős állami infrastruktúra-beruházások hatására gazdasági és logisztikai központtá válni; illetve, hogy kialakul-e az ország „átjárhatóságának” javulását kihasználó, több lábon álló helyi gazdaság a monokultúrás helyett. Enyhül-e a térség egy lábon álló ipari gazdaságszerkezete, vagy csupán átstrukturálódik? A gazdaságszerkezeti változások várhatóan milyen hatással lesznek a munkaerőre, a társadalomra? S végül: milyen részfolyamatok, milyen háttér szükséges mindehhez?

A disszertáció célja tehát, több szempontból bemutatni, megvizsgálni egy, több szempontból speciális térséget a jelentős állami infrastruktúra-beruházások hatásainak függvényében.

Határozottan nem tekinthető célnak ugyanakkor, egy minden részletre kiterjedő „városversenyvizsgálat” elméleti háttérének vagy gyakorlati alkalmazásának megalkotása, mely az eddigi ilyen tárgyú kutatásokat felülírná, ilyen irányú kutatással nem foglalkoztam. Nem cél továbbá az infrastruktúra tágabb értelmezése szerinti, az infrastruktúra részeként is kezelhető humán (soft) infrastruktúra elemzése, mivel e téma adatai a disszertáció többi fejezetével nem összemérhető nagyságúak.

1.2. Kutatási céljaim

- 1) Szakirodalom alapján fel kell mérni, át kell tekinteni az állami nagyberuházások társadalmi-gazdasági folyamatokban és térszerkezeti változásokban betöltött szerepét.
- 2) Meg kell határozni az adott térség aktuális helyi és helyzeti energiáit, azok jelentőségét, illetve a térség egyéb specifikumait.
- 3) Meg kell vizsgálni az infrastruktúrafejlesztésre vonatkozó szakirodalmat, és meg kell vizsgálni a törvényszerűségek jelen speciális környezetre és helyzetre vonatkozó alkalmazhatóságát.
- 4) Elemezni kell a belső perifériák (megye- és régióhatár menti fekvés) vonatkozó jelenségeit.

- 5) Meg kell határozni a lobbizás szerepét az infrastruktúra-fejlesztések terén, számba kell venni az e téren működő szervezeteket, azok működését; valamint az azok által elért eredményeket
- 6) Vizsgálni kell az állami nagyberuházások térszerkezetre gyakorolt hatásait, különös tekintettel a fejlesztésekkel újonnan összekapcsolódó térségekre.
- 7) Össze kell vetni a közelmúlt és a jelen városi funkcióit, elképzeléseket kell megfogalmazni a város és térsége viszonyaira. Ehhez kapcsolódóan meg kell határozni az infrastruktúra fejlesztéséből adódó új városfejlesztési irányokat.
- 8) Össze kell vetni a városi funkciók, a vonzási viszonyok valamint a közigazgatás jellemzőit a térszerkezet függvényében.
- 9) A lehető legpontosabban jelezni kell a Dunaújvárosban és környékén megvalósított infrastruktúra-beruházások gazdaságra és társadalomra gyakorolt hatásait.
- 10) Rá kell világítani Budapest jelenlegi és várható jövőbeni központi szerepére, vonzáskörzetének növekedésére, a Dunaújváros környéki térséggel való viszonyára.
- 11) Meg kell vizsgálni a tervezett és a megvalósult beruházások telephelyválasztását.
- 12) Igazolni vagy cáfolni kell, hogy a város és kistérsége az előrelátásnak és a tervezésnek köszönhetően indult el a fejlődés útján
- 13) Meg kell vizsgálni a társadalmi-gazdasági környezetét és a fejlődés kapcsolatát, különösképpen a civil szektor és a területfejlesztés kapcsolatát.

1.3. Kutatási hipotézisek

- 1) Dunaújváros helyzeténél fogva, illetve az infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően ideális város Budapest, mint nemzetközi központ meghatározott szerepkörben történő tehermentesítésére.
- 2) Dunaújváros jelenlegi életében kimutatható már jelei vannak az elővárosiasodásnak (azaz, folyamatban van Budapest elővárosává válása; valamint saját elővárosainak kiépülése), mely folyamatokat várhatóan tovább erősítenek majd az infrastrukturális fejlesztések, beruházások.
- 3) Kimutatható összefüggés van a tömegközlekedés menetrendi adatai és a vonzásintenzitás között, így igazolhatóak bizonyos vonzási viszonyok, ebből pedig folyamatos trendként számolhatóak a vonzási viszonyok.
- 4) A közlekedési infrastruktúra fejlesztésének köszönhetően a városban bővülnek a központi funkciók, a térségben erősödik a szolgáltató szektor szerepe.
- 5) A közlekedési infrastruktúra fejlesztésének köszönhetően bővül az ipari termelési kapacitás, és megszűnik a monokultúra, de az ipar továbbra is erős marad.
- 6) Új térszerkezet alakul ki, mely egy, a Duna két partján fejlődő város kialakulásához vezethet.
- 7) Erős kapcsolat áll fenn a fejlődés kvantitatív és kvalitatív jegyei, valamint a befogadó helyi társadalom nyitottsága és szervezettsége között.

2. A kutatás során alkalmazott módszerek

Az elemzések készítése során az alábbi módszereket alkalmaztam:

- Szakirodalom-elemzést és bírálatot
- Adatelemzést
- Adatbázis-függvényeket és azok elemzését
- Táblázatkészítést
- Táblázatos összehasonlító elemzést

- Egyes táblázatos formáknál diagramkészítést és elemzést
- A gravitációs és egyéb hagyományos vonzási modellek elemzését
- Saját módszert alkalmaztam egy kvantitatív analízisben – a tömegközlekedési gravitációs modellt

A háttérelmézések készítéséhez használt további módszereket alkalmaztam:

- Térinformatikai modellezést
- Kérdőívezést és interjúzást

Az adatokat az alábbi forrásokból merítettem:

- A KSH különböző adatbázisaiból (T-STAR, MR-STAR, Területi Statisztikai Évkönyv, népszámlálási adatok, helységnevkönyvek)
- Hivatali adatbázisok (Állami Foglalkoztatási Szolgálat, Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, önkormányzati adatbázisok)
- A Dunaújvárosi Főiskola Térségfejlesztési Kutatócsoportjának már meglévő kutatási adatbázisai
- Különböző szakmai szervezetek adatai és az ezektől kapott információk (Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara; Fejér megyei Kereskedelmi és Iparkamara; Innopark Kht., stb.)
- Személyes közlések (csak ott, ahol hiteles adat elérésére nem volt mód – pl.: üzleti titoknak minősülő adat esetében csak nagyságrendi becslések vannak)

Az adatfeldolgozás és elemzés, valamint az ábrázolás az alábbi szoftveres háttérrel történt:

- MS Office XP (Excel, Word, PowerPoint)
- Autocad R14, 2000
- Arcview 3.2.
- MS Encarta 2000

3. A dolgozat fő eredményei

Sikerült számba venni a tér egy adott területére – Dunaújvárosra és környékére – vonatkozó tényezők összességét, melyek mikro- és makroszinten alakítják a helyi társadalmi és gazdasági teret. Sikerült áttekinteni a szakirodalom alapján mindazokat az okokat, melyek megváltoztat(hat)ják a társadalmi-gazdasági fejlődés térbeli fejlődésének menetét., továbbá ezen tényezők szerepét, egyes esetekben hatásmechanizmusait.

Kimutatható, hogy egy terület tudatos felkészülése a társadalmi-gazdasági tér elemeinek megváltozására sikeresen befolyásolja a fejlődést, a kívánt útra terelve azt.

Sikerült felmérni a sajátos centrum-periféria viszonyokat, a belső perifériák fejlesztésének mikéntjét, és sikerült a szakirodalom, beszámolók és saját tapasztalatok alapján felvázolni a vizsgált terület logisztikai kapcsolatrendszerének alakulását, valamint a közlekedés, a közlekedés és a logisztika helyi szinten történő összekapcsolódását.

Két olyan saját elemzés készült, melyek a disszertáció kutatási eredményeinek vázát jelentik. Egyrészt átfogóan tipizálni a helyi szinten („terepen”) dolgozó, fejlesztéssel foglalkozó szervezetek összességét, továbbá sikerült kidolgozni egy kvantitatív, gyakorlati úton alkalmazható új módszert a vonzási viszonyok erősségére.

A fejlesztő szervezetek definiálása, csoportosítása szempontjából a vizsgált terület kiválasztása igen sikeresnek mondható, mivel a sok fejlesztő szervezet megfelelő háttérrel adott a tipizálás végrehajtásához. A mintaterületen számbavételre kerültek a fejlesztések kormányzati, helyi kormányzati, üzleti és civil szereplői. Az fő tapasztalatként kimondható, hogy az adott terület fejleszthetősége és fejlesztése szempontjából egyenes arányosság van a fejlesztő szervezetek

száma és minősége, valamint a helyi területfejlesztés sikeressége és a terület forrásabszorpciós készsége között. Másrészt, ezen elemzés egy kutatási mellékszála is kimutatható, önálló eredményt hozott.

A forrásabszorpció, mint sikertényező kvantitatív jellemzőinek kutatása és a kutatás metodikája azt eredményezte, hogy a különböző igazgatási szinteken lévő területi egységek (NUTS-egységek) sikeressége összehasonlíthatóvá vált. Eredménye az is, hogy tételként kimondható: a különböző igazgatási szintek egységeinek sikeressége nem egyenletes teljesítményt feltételez, vagyis igen nagy szórás van a települések forrásabszorpciós készsége között, azaz egy jó forrásabszorpciós készséggel rendelkező kistérségben is vannak teljességgel sikertelen települések, és viszont.

A második fontos elméleti szál a kvantitatív térelemzés, mely a vonzási viszonyokat és azok változásait vizsgálja. A módszer hátránya, hogy jelenleg kevés próbaszámítás áll rendelkezésre a matematikai levezetés helyességének teljes körű bizonyításához, illetve, hogy feltehetően a módszer korlátozottan lehet alkalmazni, mivel ott mérhető, ahol megfelelő (jelentősebb) mértékű ingázás tapasztalható. A módszer előnye viszont, hogy pontos és számszerű eredményekhez vezet, melyeket alkalmazni lehet a vonzási viszonyok feltérképezése során.

Tételesen vizsgáltam az állami infrastruktúra-beruházások várható hatásait, és sikerült meghatározni mindazokat a további tényezőket, melyekkel az új fejlődési pálya felírható. Ennek alapján összevethetővé váltak a városi funkciók, melyek visszahatnak a fejlesztés irányaira.

Kimutattam a valódi vonzási viszonyokkal kapcsolatban, hogy a közigazgatás és kapcsolódó intézményrendszere nincs felkészülve a nagyberuházások fogadására, és azok hatásaira, továbbá különösen hiányzik ezen folyamatok mögül a közigazgatás rugalmassága. A beruházásokat szinte egyáltalán nem követik az ellátórendszerek, a hivatali struktúrák, a dokumentációk változásai. Ez azzal a sajnálatos eredménnyel jár, hogy a közigazgatás „gúzsba köt” egyes területeket, más területeken pedig szabályozatlanságokat eredményez, vagyis „bedobja a gyeplőt”. Ez a fejlesztési szemlélet, az eredményközpontú projektszemlélet teljes hiánya, ami saját tapasztalataim szerint a hivatalnoki kar bürokratikus felfogásában gyökerezik.

Ennek alapján tételként kimondható, hogy a közigazgatás tényleges reformja és teljes modernizálása nem húzható tovább, mert a közigazgatás rendszere jelenleg – a tapasztaltak alapján – nem képes alkalmazkodni sem a globalizációs törekvésekhez, sem a regionalizációs folyamatokhoz.

A disszertációban felsorolásra és elemzésre kerülnek mindazok az infrastrukturális beruházások, melyekben a magyar állami, vagy az európai közösségi források szerephez jutottak. Nem kerültek tételes vizsgálatra azok a projektek, melyek közvetlenül nem részei a vizsgált (vonalas és intézményi) infrastruktúrának; továbbá azok a beruházások, melyek tisztán magántőkéből és/vagy nem közérdeket szolgálva valósultak meg. Nem kerültek vizsgálatra a humáninfrastruktúra-beruházások, mivel azok direkt és közvetlen hatása előbbi infrastruktúra-típusokkal nem összevethető, csak a közvetett kapcsolatokkal rendelkező ilyen beruházások kerültek vizsgálatra.

A vizsgálat eredménye, hogy az infrastruktúra-beruházásokban szereplő állami és közösségi források erősen befolyásolták, indukálták a beruházások megvalósulását. Az is tapasztalat, hogy a megvalósulással, azaz a használatba vétellel az állam nem, vagy nem megfelelően használja ki azokat a járulékos eredményeket, melyek a beruházások eredményeképp létrejönnek. Ez viszont jelenti azt, hogy a fejlesztéspolitika ágazati területei kormányzati szinten nem kellően egyeztetettek, a várható hatások csak helyi szinten jelentenek előnyt, annak nemzetgazdasági kihasználása nem történik meg.

A főbb várható trendek és a kutatási eredmények alapján prognosztizálható, hogy a helyi gazdaságban a város és térsége „egy lábbon állása” megszűnik, a beruházások következtében folyamatosan szélesedik a helyi gazdaság spektruma, de az ipari szektor alapvetően meghatározó maradt, ami a munkakultúra, a hagyományok és a már meglévő ipari létesítményeknek köszönhető. Ezt általánosítva, a mintaterületen folytatott vizsgálatok alapján az a felfogásbeli kérdés, hogy a terület- és településfejlesztés alapját a külső erőforrások bevonása avagy a belső erőforrások aktivizálása jelentheti, könnyen eldönthetővé válik: A belső erőforrások helyi ösztönzésére érkezik a külső erőforrás, mely a belső erőforrások kihasználását erősíti. Tehát az igazi kulcs a sikerhez a belső erőforrás.

Mivel 2007. nyarán átadták a Duna-hidat, így összekapcsolódott egy rurális mezőgazdasági és egy urbánus ipari terület. Az eddig elszigetelt helyi gazdaságok összekapcsolódása hatással van a térszerkezet és a térkapcsolatok alakulására is. Ez a hazánkban eddig példa nélkül álló, és a kontinensen is ritka eset további, csak hosszú távon megválaszolható kérdéseket vet fel.

A disszertációm céljának megfelelő hét kutatási hipotézis az alábbiak szerint igazolódott.

- Budapest tehermentesítése – ennek kialakulása a migrációs és egyéb társadalmi-gazdasági trendek alapján igazolódni látszik. Ezt igazolják a változó elérési viszonyok és a közlekedési hálózatok fejlesztései is.
- Dunaújváros elővárosiasodása – szintén az említett trendek alapján igazolódik, kialakulásának folyamata ma már tényként kezelhető.
- Összefüggés kimutatása a tömegközlekedés menetrendi adatai és a vonzásintenzitás között – sikerült egy olyan formulát felállítani, mely ezt matematikailag is igazolja, és erre a formulára próbaszámítások is készültek. További kutatása és általános igazolása ugyanakkor még hátra van.
- A közlekedési infrastruktúra fejlesztés miatt a központi funkciók a bővülnek – ez a beruházási listák, illetve a beruházás-leírások alapján lett igazolható.
- Bővül az ipari termelési kapacitás, megszűnik a monokultúra, az ipar meghatározó marad – ez a disszertáció elkészítésének végére megtörtént, tény.
- Új térszerkezet alakul ki, és egy város alakul ki a Duna két partján – a hipotézis első fele számításokkal igazolható, míg második fele még a jövő zenéje, de meggyőződésem szerint egy évtizeden belül ez is maradéktalanul igazolódik.
- Komoly és erős kapcsolat van a helyi társadalom nyitottsága, fejlettsége és a területfejlesztési célok fejlettsége és sikeressége között.

A fő kérdés az, hogy a két, eddig egymástól ennyire különböző és egymástól izolált helyi gazdaság hogyan kapcsolódik össze?

Feltehető az a kérdés is, hogy a folyam két partján lévő szomszédos városok, hogyan és mi módon képesek összekapcsolódni, együtt dolgozni és fejlődni, kiegészíteni egymást? Erre ugyanis a térszerkezet és centrum-periféria viszonyok jelentős változásával mindenképpen számítani kell. Az, hogy a híd két partján fekvő két város előbb-utóbb funkcióiban szorosan összekapcsolódik, a tapasztalható – jelen disszertációban is leírt – jelek alapján, nem kérdés, hanem tény. A városok együttműködésének szorosabbá válása folyamatos, a várakozásoktól mára a konkrét eredményekig jutott, folyamatos fejlődése pedig jelenleg növekvő, gyorsuló folyamatnak látszik. A funkcionális összekapcsolódások fejlődésében csak a funkciók sorrendiségének modellezése várat magára. Az eddigi, jelenleg feltárt összefüggések alapján a rugalmatlan állami szabályozók (ld.: közigazgatás) megváltoztatása így várhatóan az utolsó kérdés marad.

Ezek a kérdések jelenthetik a disszertáció témájának további kutatási alapját.

4. Következtetések

1. A megfogalmazott hipotézisek a vizsgálataim során igazolást nyertek.
2. A tervezés és a lobbizás fontossága kiemelkedő egy térség fejlődésében, a forrásabszorpciók képessége ezek következtében növekszik meg.
3. Fontos egy új szemléletmód meghonosítása, mely komplexen és előítéletektől mentesen foglalkozik a Dunaújvároshoz hasonló városok szerepével és fejlődésével.
4. A változásokra való felkészülés, a helyi akarat, a programozás és a lobbitevékenység egymást erősítő folyamatok a területfejlesztésben, melyek képesek „megmenteni” egy várost.
5. Viszonylag egyszerűen kimutatható összefüggések vannak a vonzási viszonyokban, melyek ipari térségekben alkalmasak a centrum-periféria viszonyok új szempontú vizsgálatára.
6. Kutatásomat a jövőben folytatni kívánom, s munkámat kiteljesítve más „csinált” városokra, segíteni és kiteljesíteni azok fejlődését.

5. További kutatások

A kutatómunkám folytatása a szocialista iparvárosok számára igen lényeges elem lehet. Ezért a továbbiakban, jelen doktori disszertáció után foglalkozni kívánok mindazon témákkal, melyek e disszertációnak szándékosan nem képezték részét, azaz, összehasonlító elemzéseket kívánok végezni, melyekkel ezen város csoport társadalmi-gazdasági elfogadottságát, „emancipációját” kívánom elősegíteni.

További célom, hogy a „városverseny” témájához a feltárt visszasságok és a determinista felfogás miatt olyan általánosan elfogadható rendszert dolgozzak ki, mely alkalmas a városok valódi összevetésére.

Szélesebb vizsgálatokkal kívánom igazolni a tömegközlekedési gravitációs modell működését annak érdekében, hogy feltárjam a módszer valóban megfelelő-e, és azt általánosan használni lehet.

Vizsgálni és modellezni kívánom a mezőgazdasági rurális és az ipari urbánus területek funkcionális összekapcsolódásának mikéntjét.

Folytatni kívánom ugyanakkor Dunaújváros és környéke iránti lokálpatriotimuson alapuló eddigi helyi kutatásaimat is, melyekkel továbbra is hozzájárulhatok lakókörnyezetem fejlődéséhez.

PHD THESIS

1. Antecedents and intentions

1.1. Importance of the theme

Dunaújváros is a town with county rank has been preparing for filling a part of bridge-role position for decades. Now, that realisation of this purpose is in real distance, it's necessary of recording the complex social and economical processes connected with central location.

Traditional transport and infrastructural axes of Hungary (NE-SW and NW-SE) are expected to be less important, but at the same time many alternative routes are going to be formed decentralizing the country and modifying the territorial structure.

Due to the great deal of of hungarian national (and european community) major investment projects local economy will be altered and will be more adaptable and more dynamic.

Dunaújváros and it's neighborhood as a location of many transport and infrastructural investments can be play more important role.

The questions are, that the area will be an economic and logistic centre or not; and will be the local economy be versatile which takes the advantage of the opportunity of country's better „permeability”. Will the local economy improve from monocultural industrial to multilateral; or will it be only reorganized? What kind of effects has the structural changes over labour and society? And finally: the changes what background and partial processes need?

The purpose of this dissertation is to examine this specific area in many respects effected by momentous governmental investitions in infrastructure.

At the same time isn't my purpose, to make a PhD work about the „multilateral rivalry” of hungarian cities, creating its theoretical background or its practice. Besides it's not my purpose making scientific investigation in the soft (human) infrastructure, which is a segment af widely interpreted infrastructure, because of the short extension of my dissertation.

Purposes of the research

1. Estimating the role of governmental and european community investments over social-economical processes by the way of scientific literature surveying.
2. Defining the actual local and potential energies of the area, their importance and other idiopathies of Dunaújváros and ist surroundings.
3. Examining the literature of infrastructure developement, and scanning adaptability of rules and principles: how to apply them to this specific area and situation.
4. Analysing the manifestation of the inner peripheral location (along of county and regional boundaries).
5. Defining the role of lobby on the infrastructural investitions, reviewing the organisations in this area, their work and results.
6. Examining the effects of governmental investments on,territorial structure in consideration of the newly formed microregions.
7. Comparing the urban functions of the past and present, and drawing a conception for the future of Dunaújváros and its surroundings. From this point deciding the new ways of urban development.
8. Comparing the urban functions to gravity and to public administration by the way of territorial structures.

9. Indicating and defining the economical and social effects of governmental investments in surroundings of Dunaújváros.
10. Exploring the actual and expected role of Budapest in central setting, growing of its suburbs, and relationship with Dunaújváros and its surroundings.
11. Examining the planned and realized developments.
12. Justify or confute the term, that the city and its region started the improvement by the way of long term viewplanning.
13. Comparing the connections between of the quality of local society and success of regional development planning.

Hypothesises

- 1) Dunaújváros due to its location and infrastructural investments is ideal for relieving Budapest as an international centre.
- 2) Today Dunaújváros is going to be a suburban city of Budapest (the process is duplicated urbanisation – so Dunaújváros had a growing suburbia, and Dunaújváros himself will be a suburban city, too). These processes may be intensified by infrastructural investments.
- 3) There is a demonstrable, evident relation between schedule of public transport and intensity of gravity – so that from database of public transport time-tables.
- 4) Improving the traffic infrastructure, in the city will expand central functions, and services will get stronger?
- 5) Owing to development of traffic infrastructure the industrial potential will be stronger and the monocultural local industry dies away.
- 6) New territorial structure is being formed, which may be resulted in forming of a new town both sides of Danube.
- 7) It has strong connections between of the quality of local society and success of regional development planning.

2. Methods of the research

Applied methods during of the research:

- Scientific literature dissection and review
- Induction
- Database analysis
- Analysis of gravitational and traditional methods of pull
- My method of the quantitative analysis – the „public transport gravitational” modell

Other applied methods:

- questionnaire and interview
- GIS modelling

Sources of the information:

- databases of the Central Statistical Office (T-STAR database, MR-STAR database, Territorial Statistical Yearbooks, data of census, gazetteer)
- databases of the offices (Public Employment Service, Tax and Financial Control Office, local government databases)
- Results of the Researching Group in Regional Development of College of Dunaújváros
- Database and informations from trade associations (Chamber of Trade and Commerce of Dunaújváros and Fejér county, Innopark Public Company)
- Personal supply of data

Applied softwares:

- MS Office XP (Word, Excel, PowerPoint)
- AutoCad R14, 2000
- Arcview 3.2.
- MS Encarta 2000

3. Main results of the work

Reviewing the factors in Dunaújváros and surroundings which can form the local social and economical space. Reviewing the reasons which may alter the procession of the spatial economic and social development, the role and –in some cases - mode of actions of these agents.

It is demonstrable that the conscious preparation for altering the components of social-economic space leads to successful development.

It's managed to chart the centre-periphery relations, the development method of the „inner-periphery” and to sketch in the evolution of the logistiquie connections and interconnection of the logistiquie and transport on local level.

Two special analyses make the framework of the research's results. On the one hand I have managed to typify the local development organizations, ont he other hand a new quantitative practical method has been worked out for proving intensity of pull factors.

From the point of view of definition and classification of developmental organizations, sorting out of the area was successful because of the great number of organizations. The governmental, local governmental, business and private participants of the investments also have been considered. The main result is, that number and quality of of developmental organizations are in direct ratio to the source absorbility of the area.

The other result of searching the source absorbility is that prosperoutness of NUTS-regions has become comperable.

Researching the quantuitative parameters of source absorption as a success factor have been resulted in comparability the successfulness of different NUTS regions. The other result is, that it is declarable that successfulness of a NUTS region isn't so standardized: in a microregion with good source absorbility can be found unsuccessful settlements and reverse.

The quantitative spatial analysis searches the pull factors and changes of these factors. Disadvantage of the method is that insufficient calculations are available for establishing the truth of mathematical deduction. The useful of the method is limited because it's only measurable where the extent of commuting is significant. The advantage is that it effects exact and numerical results, which are applicable in charting of pull factors.

I have examined closely the expected results of governmental investments and have managed to define the factors of development. On this basis urban functions have become comperable which relate back to the course of development.

It's demonstrable that public administration is unprepared and isn't adaptable for receiving great investments and their effects. Investments aren't followed by changing of supply systems, official structure, documentation, hereby public administration „hamstrings” some sphere, on other fields produces lack of regulation. I think that this kind of attitude to development – the lack of result oriented view of projects – is based on bureaucratism.

It's declarable that reform and modernisation of public administration can't be postponed because the actual system isn't able to adopt neither to globalisation nor to regionalisation.

In the dissertation have been listed and examined those infrastructural investments in which Hungarian governmental or European Community sources played a role. I haven't searched the projects which aren't part of the examined (linear and institutional) infrastructure, and the investments have been realized from private capital and/or don't serve public interest. I haven't examined human infrastructure investments because their effects can't be compared directly with infrastructure types mentioned above.

The result of the searching is that governmental and community sources have influenced strongly the realisation of investments. It's observable if a project is realized the government won't be able to utilize additional results of the investments properly. This means that various sectors of the development policy aren't checked on governmental level, advantages can be observed only on the level of national economy.

It follows from the foregoing and results of the research that „standing on one foot” of town's economy will cease to exist, spectrum of local economy is going to be increased in consequence of investments, but industry will remain determinant owing to the attitude to work, traditions and existing industrial establishments. Generalizing the foregoing it is declarable that inflowing of external resources is owing to incitement of internal sources, which affirms utilization of internal resources. The secret of success are the internal resources.

In the summer of 2007, the Danube-bridge was inaugurated, in this way a rural agricultural and an industrial area have been connected. This connection influences the territorial structure and territorial connections. This kind of extraordinary case raises extra questions.

The seven hypotheses with purpose of my dissertation have been proven as may be seen below:

- Relating of Budapest seems to be demonstrable by migrational and other social and economical trends and development the channels of transport.
- Suburbanization of Dunaújváros is a fact proved by trends mentioned above.
- Demonstrating a relation between time-tables of the public transport and intensity of pull – a new formula has been set up for proving the theory and several calculations have been made. Further researches and demonstration are still left.
- Owing to development of transport infrastructure central functions are going to increase – this has been proven by lists of investments and descriptions.
- Production capacity of industry are going to increase, monoculture will come to an end – this happened by the end of writing of my dissertation, although it was doubtful at the time of setting up of hypothesis.
- New territorial structure and a new town is forming on both sides of the Danube. The first part of the hypothesis can be proven by calculations, the second part is doubtful, but I'm convinced that in 10 years it will have been proven.
- It has strong connections between the quality of local society and success of regional development planning.

The main question is that how these two isolated and different local economies can be connected? A possible question is that how can they connect, co-operate, complement and develop adjacent towns on the banks of river Danube? It's expectable with changing of territorial structure and centre-periphery relationship. Close connection of towns on the banks is fact, not a question. Closer co-operation of towns is permanent, expanding and accelerating process, nowadays with real results. In the progress of evolution of functional connections the order of functions hasn't been modelled yet. On the basis of foregoing relations changing of public administration may be the last question.

Requirements of successfulness are the followings:

- Importance of planning

- Conscious and dynamic local society
- Social-political collaboration (at least in the course of developments)
- Creation of enterprising environment
- Developments in co-operation with surrounding of the town
- Increase of competitiveness
- Realization of complex developments
- Partnership with surroundings
- Existence and development of environmental consciousness.

These questions may constitute the basis of further researches.

4. Conclusions

1. Hypotheses have been proved in the courses of my researches.
2. Importance of planning and lobbying are prominent in the respect of development of an area, which raise source absorbability.
3. It's very important to adopt a new attitude which deals with role and development of towns similar to Dunaújváros in complex manner and without preconceptions.
4. Preparing for changes, the local common will, programming and lobbying are processes strengthening one another, which are able to „preserve” a town.
5. There are simply demonstrable relations in pull factors, which are suitable for researching centre-periphery relations in a new way.
6. I would like to go on with my researches expanding to other „artificial” towns, helping their development.

5. Following researches and studies

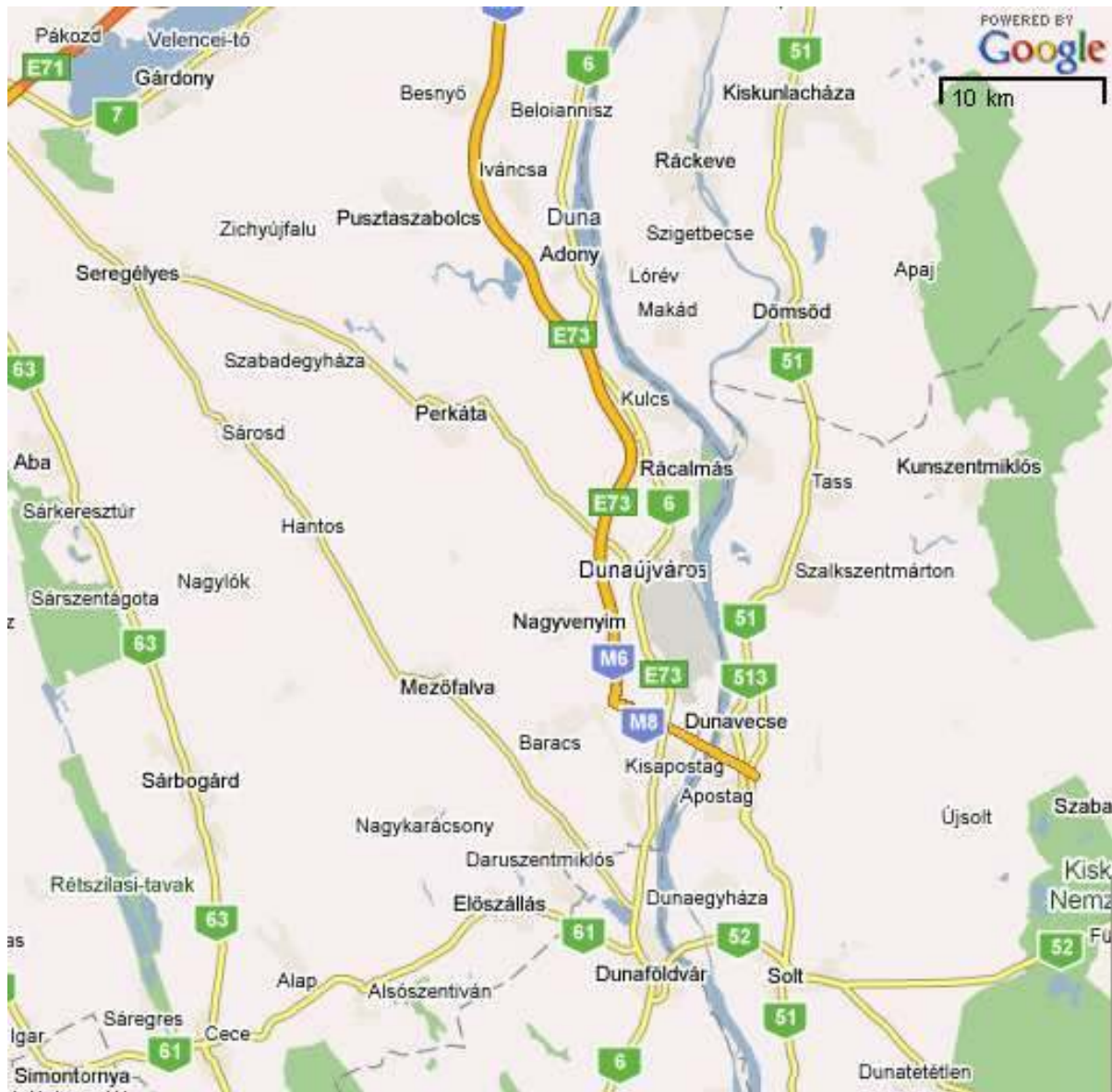
Continuation of my researches would be important for socialist industrial towns. In further researches I would like to deal with matters which were left out from dissertation purposely. I'm going to carry out comparative analyses helping the social-economical acceptance of this group of towns.

My further intention is to work out a new generally recognized system in the subject of „urban competition” which is suitable for real comparison of towns.

It's necessary to prove the usefulness and suitability of „public transport gravitational model” by further researches.

I would like to examine and to model the functional connection of rural agricultural and urbanized industrial areas.

My intention is to continue my local researches, contributed to development of my dwelling-place.

1. ábra / Fig.1.

Dunaújváros a földrajzi térben, négy régió határán / Dunaújváros on the border of four regions
Forrás/From: www.google.hu

A disszertáció témájához kapcsolódó publikációk jegyzéke
List of publications, linked with subject of dissertation

Megjelent publikációk / Issued publications:

Husztai Zsolt (2003) Dunaújváros a főiskolások szemével. In (szerk. Süli-Zakar István) Társadalomföldrajz-településfejlesztés I. kötet, Debrecen, pp. 203-220.

Husztai Zsolt (2003) Dunaújváros gazdaságszerkezeti változásai. In (szerk. Dr. Kiss Attila) Dunaújváros és térsége (a Dunaújvárosi Főiskola Térségfejlesztési kutatócsoportjának tanulmánykötete), Dunaújváros, pp. 165-181.

Husztai Zsolt (2003) Dunaújváros helyzeti energiáinak változása. Dunaújvárosi Főiskola közleményei XXIV. kötet, Dunaújváros, pp. 123-132.

Husztai Zsolt et al. (2003) Dunaújváros, mint interregionális humán erőforrás-fejlesztési központ. Dunaújvárosi MJV PH belső kiadványa, pp. 1-9

Husztai Zsolt et al. (2003) Dunaújváros és térségének gazdasági és társadalmi adottságai. Műszaki Gazdasági Közlemények, 2003/4., pp.

Husztai Zsolt (2004) Az állami infrastruktúra-beruházások várható környezeti hatásai Fejér megyében. In (szerk. Dr. habil. Bíró Borbála) Környezetvédelem az EU-csatlakozás tükrében, Székesfehérvár, pp. 81-87.

Husztai Zsolt – Havellant Orsolya – Rohonczy Sándor (2004) Urban functions of Dunaújváros after building the bridge over Danube. In (szerk. Süli-Zakar István) Cross-border Co-operations – Schengen Challenges, Debrecen, pp. 260-266.

Husztai Zsolt - - Havellant Orsolya – Rohonczy Sándor (2004) Dunaújváros vonzáskörzetének és városi szerepének feltételezett változásai a Duna híd megépülése után. In (szerk. Csapó et al.) A településföldrajz helyzete és főbb kutatási irányai az ezredforduló után, Szombathely, pp. 101-110

Husztai Zsolt – Fresli Mihály (2004) Информационные службы в Дунайвароше и в окружении города . in (szerk. Dr. Buza Antal) Dunaújvárosi Főiskola Közleményei XXVI. , Dunaújváros, pp. 183-187.

Husztai Zsolt (2004) Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzatának konkrét lépései az EU csatlakozásban rejlő lehetőségek kiaknázásának érdekében. In (szerk. Dr. Buza Antal) Dunaújvárosi Főiskola Közleményei XXVI., Dunaújváros, pp. 235-239

Husztai Zsolt et al. (2004) Dunaújváros vonzáskörzetének és városi szerepének feltételezett változásai a Duna-híd megépülése után. In (szerk. Dr. Csapó Tamás – Dr. Kocsis Zsolt – Lener Tibor) A településföldrajz helyzete és főbb kutatási irányai az ezredforduló után, Szombathely, pp. 101-108.

Husztai Zsolt (2005) Kötőtpályás és félkötőtpályás helyi tömegközlekedés kialakításának, valamint a térszerkezeti változások eredményeként végrehajtandó közlekedésmodernizáció elvi lehetőségei Dunaújvárosban. Dunaújváros és térsége Térségfejlesztési kutatócsoport kötete 2005, Dunaújváros, pp. 107-113.

Husztai Zsolt (2007) The reasons of the distortion of economic and population statistics in the case of Dunaújváros. In (szerk. Dr. Kadocsa László – Rádai Levente) Dunaújvárosi Főiskola Közleményei XXIX/3. , Dunaújváros, pp. 217-221

Megjelenés alatt lévő publikációk / Publications in issuing process:

Husztai Zsolt (2008) Két régió, két kistérség új összekapcsolódása, Tér és Társadalom, 2008/1.

Husztai Zsolt (2008) New connection of two microregions and two regions, konferenciakötet, Суботица, Србија

Husztai Zsolt (2008) Dunaújváros, bridge town between East and West. Eurolimes, 6.,

Teljes publikációs jegyzék **List of all publications**

Megjelent publikációk / Issued publications:

Husztai Zsolt (2001) Dunaújváros helyi és helyzeti energiái. In (szerk. Dr. Janszky József – Dr. Hebling János) XXV. OTDK konferenciakötet, Pécs, pp.157.

Husztai Zsolt (2002) Dunaújváros MJV játszótér-felújítási programjához a területi és elhelyezkedési kérdésekről. Önálló tanulmány, Dunaújváros, pp. 1-22.

Husztai Zsolt (2003) Dunaújváros a főiskolások szemével. In (szerk. Süli-Zakar István) Társadalomföldrajz-településfejlesztés I. kötet, Debrecen, pp. 203-220.

Husztai Zsolt (2003) Dunaújváros gazdaságszerkezeti változásai. In (szerk. Dr. Kiss Attila) Dunaújváros és térsége (a Dunaújvárosi Főiskola Térségfejlesztési kutatócsoportjának tanulmánykötete), Dunaújváros, pp. 165-181.

Husztai Zsolt (2003) A megmerevedett örökség, Népszabadság, 2003.09.01. p. 16.

Husztai Zsolt (2003) Dunaújváros helyzeti energiáinak változása. Dunaújvárosi Főiskola közleményei XXIV. kötet, pp. 123-132.

Husztai Zsolt et al. (2003) Dunaújváros, mint interregionális humán erőforrás-fejlesztési központ. Dunaújvárosi MJV PH belső kiadványa, p. 1-9.

Husztai Zsolt et al. (2003) Dunaújváros és térségének gazdasági és társadalmi adottságai. Műszaki Gazdasági Közlemények, 2003/4., pp.

Husztai Zsolt (2004) Az állami infrastruktúra-beruházások várható környezeti hatásai Fejér megyében. In (szerk. Dr. habil. Bíró Borbála) Környezetvédelem az EU-csatlakozás tükrében, Székesfehérvár, pp. 81-87.

Husztai Zsolt (2004) Pályázati rendszerek – gyakori hibák, gyakran feltett kérdések. A Dunaújvárosi Kereskedelmi- és Iparkamara önálló kiadványa, Dunaújváros, p. 1-11.

Husztai Zsolt – Havellant Orsolya – Rohonczai Sándor (2004) Urban functions of Dunaújváros after building the bridge over Danube. In (szerk. Süli-Zakar István) Cross-border Co-operations – Schengen Challenges, Debrecen, pp. 260-266.

Husztai Zsolt – Havellant Orsolya – Rohonczai Sándor (2004) Dunaújváros vonzáskörzetének és városi szerepének feltételezett változásai a Duna híd megépülése után. In (szerk. Csapó et al.) A településföldrajz helyzete és főbb kutatási irányai az ezredforduló után, Szombathely, pp. 101-110.

Husztai Zsolt – Fresli Mihály (2004) Информационные службы в Дунайвароше и в окружении города . in (szerk. Dr. Buza Antal) Dunaújvárosi Főiskola Közleményei XXVI. , Dunaújváros, pp. 183-187.

Husztai Zsolt (2004) Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzatának konkrét lépései az EU csatlakozásban rejlő lehetőségek kiaknázásának érdekében. In (szerk. Dr. Buza Antal) Dunaújvárosi Főiskola Közleményei XXVI., Dunaújváros, pp. 235-239.

Husztai Zsolt et al. (2004) Dunaújváros vonzáskörzetének és városi szerepének feltételezett változásai a Duna-híd megépülése után. In (szerk. Dr. Csapó Tamás – Dr. Kocsis Zsolt – Lener Tibor) A településföldrajz helyzete és főbb kutatási irányai az ezredforduló után, Szombathely, pp. 101-108.

Huszi Zsolt (2005) The act of National Employment Foundation the part of Regional Development Plan 2004-2006, In (szerk: Wester Marianna) OFA Yearbook 2004., Budapest, p. 25

Huszi Zsolt (2005) Kötőtpályás és félkötőtpályás helyi tömegközlekedés kialakításának, valamint a térszerkezeti változások eredményeként végrehajtandó közlekedésmodernizáció elvi lehetőségei Dunaújvárosban. Dunaújváros és térsége Térségfejlesztési kutatócsoport kötete 2005, Dunaújváros, pp. 107-113.

Huszi Zsolt et al. (2005) A helyi foglalkoztatási kezdeményezések hosszú távú fenntarthatóságához szükséges szakmai kapacitások kiépítése és megerősítése. Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, Budapest, pp. 1-238.

Huszi Zsolt – Rohonczy Sándor (2006) Forrásszerzési és pályázatkészítési ismeretek. Főiskolai jegyzet, Dunaújváros, pp. 1-112.

Huszi Zsolt (2007) The reasons of the distortion of economic and population statistics in the case of Dunaújváros. In (szerk. Dr. Kadocsa László – Rádai Levente) Dunaújvárosi Főiskola Közleményei XXIX/3. , Dunaújváros, pp. 217-221

Megjelenés alatt lévő publikációk / Publications in issuing process:

Huszi Zsolt (2008) Két régió, két kistérség új összekapcsolódása, Tér és Társadalom, 1.,

Huszi Zsolt (2008) New connection of two microregions and two regions, konferenciakötet, Суботица, Србија

Huszi Zsolt (2008) Dunaújváros, bridge town between East and West. Eurolimes, 6.,

Huszi Zsolt (2008) Vidékfejlesztés területfejlesztő szemmel, avagy a fogalmak kihívásai. Táncsics Alapítvány, Budapest

Tervezett publikációk / Planned publications:

Huszi Zsolt (2008) A vonzaskörzet matematikai megjelenítése a tömegközlekedés tükrében.

Huszi Zsolt – Dr. Szabó Géza (2008) Dunavecse, az öt éves város. Könyv, szerzői és szerkesztői tevékenység.

Szerkesztések / Redactions:

EU-felkészítő oktatássorozat Dunaújvárosban (2003). Szerk: Huszi Zsolt, Dunaújváros, p. 1-72

Dunaújváros marketingterve (2004). Szerk: Huszi Zsolt, Dunaújváros, p. 1-182

Szatmár-beregi szakképzés-fejlesztési terv 2007-2010 (2006). Szerk: Huszi Zsolt, Mátészalka, p. 1-162

Felső-tiszavidéki szakképzés-fejlesztési terv 2007-2010 (2006). Szerk: Huszi Zsolt, Nyíregyháza, p. 1-158

Lektorálások / Lecturer works:

Csepel természeti értékei (2004). A Csepeli Zöld Kör Egyesület kiállítása, lektorálás: Dr. Merkl Ottó, Huszti Zsolt. Budapest.

Tenk András (2007) A Tamariska-domb természeti értékei. Könyv, lektorálás: Dr. Merkl Ottó, Huszti Zsolt. Budapest.

Tenk András (2008) Mi? Micsoda? Miért? – a természetvédelemben. Oktatási segédanyag, lektorálás: Huszti Zsolt, Tenk András, Budapest, p.12.

Tervdokumentum-készítések / Writing of planning documents:

Huszti Zsolt (2003) Dunaújváros idegenforgalmi akcióterve 2003-2004. Tervdokumentum, Dunaújváros, pp. 1-40.

Huszti Zsolt – Majzik Tímea (2003) Baracs község idegenforgalmi fejlesztési koncepciója 2003-2004. Tervdokumentum, Dunaújváros, pp. 1-14.

Huszti Zsolt (2004) Kétévnyi információs szolgálat Dunaújvárosban. Összefoglaló, Dunaújváros, pp. 1-12.

Huszti Zsolt – Majzik Tímea (2004) Nagyvenyim nagyközség idegenforgalmi fejlesztési koncepciója. Tervdokumentum, Dunaújváros, pp. 1-22.

Huszti Zsolt – Bak Ferenc (2006) A Közép-Magyarországi régió közoktatási akcióterve. Tervdokumentum, OKÉV Közép-Magyarországi Regionális Igazgatóság, Budapest, pp. 1-72.

Huszti Zsolt (2007) Adat- és térelemzés a Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság munkájának elősegítésére, illetve a Közép-Magyarországi Régió szakképzés-fejlesztési tervének előkészítéséhez. Tervdokumentum, Oktatási Hivatal Közép-Magyarországi Regionális Igazgatóság, Budapest, pp. 1-55.